

Sygn. akt: I C 1508/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Justyna Gronda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 r. w G.

sprawy z powództwa **M. W.**

przeciwko (...) **w G.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) w G. na rzecz powoda M. W. kwotę 41.662,20 zł (czterdzieści jeden tysięcy sześćset sześćdziesiąt dwa złote 20/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 9 listopada 2012r. do dnia zapłaty;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. kosztami procesu obciąża powoda w 20% zaś pozwaną w 80% pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt I C 1508/12

UZASADNIENIE

Powód M. W. w pozwie przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. domagał się zasądzenia kwoty 51.962,55 zł tytułem zwrotu nienależnego świadczenia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, iż zawarł z pozwaną umowę kredytu, która została wypowiedziana, a następnie w oparciu o wyrok Sądu Okręgowego w Płocku (sygn. akt I C 45/04) z dnia 7 kwietnia 2004r. wszczęto egzekucję. W dniu 14.09.2006r. strony zawarły jednak ugodę określając wierzytelność na kwotę 35.194,74 zł z której powód wywiązał się. Ugoda ta nie obejmowała całości spłaty zadłużenia, dlatego w dniu 26.01.2009r. strony zawarły kolejną ugodę, która w dniu 7.12.2009r. została wypowiedziana, a pozwana określiła swoją wierzytelność na kwotę 2.232,81 zł i odsetki dzienne w kwocie 1,18 zł. W ocenie powoda z analizy dokonanych wpłat i treści obu ugód wynika, iż w dniu 7.12.2009r. powód winien był jedynie kwotę 477,65 zł. Z uwagi zaś, iż wpłacił w tym dniu kwotę 1000 zł, a następnie do 9.11.2010r. wpłaty w wysokości 7.367,50 zł powstała po jego stronie nadpłata. Ponadto na rzecz komornika wpłacił kwotę łącznie 40.793 zł, albowiem pozwana pomimo ugody nie pomniejszyła swoich roszczeń w postępowaniu egzekucyjnym. Powód wyjaśnił także, iż na sporną kwotę składają się również skapitalizowane odsetki ustawowe naliczone od kwoty 47.682,85 zł od dnia 3.03.2012r. do dnia wniesienia pozwu.

(pozew k. 3-6)

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa wskazując, iż powód nie wywiązał się z umowy z dnia 14.09.2006r. dlatego też wszelkie wpłaty zostały rozliczone zgodnie z zapadłym wyrokiem. W dniu 26.01.2009r. została zawarta kolejna ugoda, jednak również z tej umowy powód się nie wywiązał. W konsekwencji wpłaty zostały ponownie przeliczone zgodnie z zapadłym orzeczeniem, a następnie złożono kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji, która zakończyła się w dniu 19.01.2011r. z uwagi na wyegzekwowanie świadczenia. Pozwana zaznaczyła także, iż wypowiedzenie umowy z dnia 26.01.2009r. było prawidłowe, albowiem wystarczyła zaległość w wysokości jednej raty i spowodowało to postawienie całego zadłużenia w stan natychmiastowej wymagalności. Wpłata dokonana w dniu 7.12.2009r. nie powoduje bowiem bezskuteczności wypowiedzenia. Pozwana zaznaczyła także, iż w czasie zawieranych ugód i przyjmowania spłat nie toczyło się postępowanie egzekucyjne. Ponadto wszelkie należności wynikają z prawomocnego wyroku sądu i postanowień komornika w przedmiocie kosztów, a zatem brak jest podstaw do ich podważenia.

(odpowiedź na pozew k. 36 - 53)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 13 grudnia 2001r. powód M. W. zawarł z pozwaną umowę pożyczki nr (...), na mocy której pozwana pożyczyła powodowi kwotę 32.000 zł. Powód nie realizował postanowień umowy, dlatego też pozwana złożyła pozew do sądu na skutek czego Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2004r. (sygn. akt I C 45/04) zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 34.096,63 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 40% w skali roku od kwoty 27.184,95 zł od dnia 14.11.2003r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi od kwoty 6.911,68 zł od dnia 14.11.2003r. do dnia zapłaty wraz z kosztami w kwocie 4.901,80 zł.

(okoliczność bezsporna: umowa k. 10, wyrok k. 60)

W dniu 14 września 2006r. strony zawarły ugode, której przedmiotem była należność wynikająca z w/w umowy pożyczki, wynosząca na dzień zawarcia umowy 35.194,74 zł, w tym kwota należności głównej 26.178,68 zł i 9016,06 zł z tytułu odsetek. Strony ustaliły także, iż kwota należności głównej będzie oprocentowana 11% w skali roku, a od nieterminowej spłaty raty pobierane będą odsetki umowne wg zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Zarząd (...) wynoszącej na dzień zawarcia umowy 22%. Ponadto wpłaty w pierwszej kolejności miały być zaliczane na poczet należności głównej i jej oprocentowania.

Powód nie wywiązał się z warunków umowy, dlatego też pismem z dnia 6.09.2007r. pozwana wypowiedziała umowę umowy wskazując, iż wysokość przeterminowanego zadłużenia na ten dzień wynosi 2481,36 zł wraz z dalszymi odsetkami w kwocie 1,35 zł za każdy dzień zwłoki zaznaczając, iż uiszczenie powyższej kwoty w terminie 7 dni od doręczenia spowoduje cofnięcie wypowiedzenia i powrót do sposobu spłaty uregulowanego umową. Powód w terminie wpłacił kwotę łącznie 2.491 zł.

(dowód: ugoda k. 11 – 12, wypowiedzenie k. 130, zestawienie wpłat k. 19 - 20)

W dniu 26 stycznia 2009r. strony zawarły kolejną ugode, której przedmiotem była należność wynikająca z w/w umowy pożyczki wynosząca na dzień zawarcia umowy 13.133,87 zł, w tym kwota należności głównej 6.674,73 zł i 6459,14 zł z tytułu odsetek. Oprocentowanie należności głównej zostało ustalone w wysokości 15% w skali roku, a od nieterminowej spłaty raty - odsetki umowne wg zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Zarząd (...) wynoszącej na dzień zawarcia umowy 22%.

Pismem z dnia 7 grudnia 2009r. pozwana wypowiedziała przedmiotową umowę umowy z dnia 26.01.2009r. wskazując, iż zaległość na ten dzień wynosi łącznie 2.232,81 zł wraz z dalszymi odsetkami w kwocie 1,18 zł za każdy dzień zwłoki.

(okoliczność bezsporna: ugoda k. 13 – 14, wypowiedzenie k. 253)

Pozwana w oparciu o tytuł wykonawczy złożyła w dniu 31.05.2010r. do komornika wnioski o wszczęcie egzekucji w łącznej kwocie 30.092,59 zł.

(okoliczność bezsporna: wnioski k. 259)

Powód uregulował całe zadłużenie wynikające ze spornej umowy pożyczki w dniu 3 listopada 2010r. i od tej chwili posiadał nadpłatę w wysokości 869,29 zł. Pomimo tego egzekucja była kontynuowana. W efekcie komornik wyegzekwował od powoda w okresie od 27 – 31 grudnia 2010r. kwotę 40.793 zł, co spowodowało powiększenie nadpłaty do kwoty 41.662,29 zł, przy czym pozwana otrzymała od komornika jedynie kwotę 34.956,26 zł, a reszta została zaliczona na poczet kosztów komorniczych.

(dowód: opinia biegłego sądowego B. J. k. 560 – 603, pisemne opinie uzupełniające biegłego sądowego B. J. k. 619 – 628 i 692 - 695, karta rozliczeniowa k. 661, wyciąg z konta k. 19 - 21)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony do akt niniejszego postępowania, których autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana, a nadto nie budzą one wątpliwości co do swej wiarygodności. Ponadto sąd oparł się również na opinii biegłej sądowej B. J. z zakresu księgowości odnośnie prawidłowości rozliczenia dokonanych przez powoda wpłat na poczet spornego zadłużenia, którą uznał w całości za wiarygodną. Sąd tym samym pominął opinię biegłego sądowego J. W., albowiem choć obaj biegli niewątpliwie posiadają wiedzę fachową z zakresu księgowości, to jednak biegły J. W. sporządził opinię, która jest nieczytelna dla osoby nie posiadającej wiedzy specjalnej w tym zakresie i co więcej nawet pomimo szczegółowych zapytań kierowanych do biegłego, nie wyjaśnił on zagadnień wskazanych przez strony w zarzutach do opinii. Zdaniem sądu nie sposób bowiem uznać za dostateczne i wystarczające w tego typu sprawie rozliczeniowej, kierowanie stron ponownie do opinii głównej składającej się z tabel, które nawet dla sądu nie są jasne i oczywiste. Z tych też względów wobec z jednej strony zastrzeżeń stron wobec opinii, których sąd nie był w stanie rozwiązać, a z drugiej strony przesądzenia, iż uгода z dnia 14.09.2006r. nie została skutecznie wypowiedziana, a zawarcie kolejnej ugody spowodowało zmianę sposobu rozliczenia pozostałego zadłużenia sąd zwrócił się do kolejnego biegłego z zakresu księgowości B. J. celem ustalenia czy zgodnie z treścią ugody z dnia 26.01.2009r. powstała po stronie powoda nadpłata. W ocenie sądu sporządzona opinia przez biegłą B. J. w sposób jasny, logiczny i spójny odpowiada na pytania zawarte w tezie dowodowej. Ponadto biegła w opiniach uzupełniających w sposób szczegółowy i przystępny wyjaśniła skąd wzięła dane wartości i z jakich względów. Wskazała również skąd wynikają rozbieżności z rozliczeniami pozwanej i dlaczego nie zgadza się z twierdzeniami pozwanej. Z tych też względów w ocenie sądu brak jest podstaw do podważenia sporządzonej opinii tym bardziej, iż zarzut pozwanej odnośnie braku podstaw do przyjęcia w całości wyegzekwowanych przez komornika w grudniu 2010r. kwot na poczet nadpłaty, a nie jedynie kwot faktycznie przekazanych pozwanej jako wierzycielowi stanowi w istocie ewentualny zarzut do sądu, a nie biegłego. Mając na uwadze powyższe sąd uznał, iż brak jest podstaw do kwestionowania wniosków w niej zawartych i może ona stanowić podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

W niniejszej sprawie powód domagał się zapłaty od pozwanej kwoty 51.962,55 zł tytułem zwrotu nadpłaconego zobowiązania.

W sprawie nie ulegało wątpliwości, iż powód nie spłacił zobowiązania wynikającego z umowy kredytu z dnia 13 grudnia 2001r. i w konsekwencji Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2004r. (sygn. akt I C 45/04) zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 34.096,63 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 40% w skali roku od kwoty 27.184,95 zł od dnia 14.11.2003r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi od kwoty 6.911,68 zł od dnia 14.11.2003r. do dnia zapłaty wraz z kosztami w kwocie 4.901,80 zł. Nie ulega zatem wątpliwości sądu, iż powód zobowiązany był od tej chwili do spłaty wierzytelności określonej tym orzeczeniem, a nie według odmiennych wliczeń pozwanej. Ponadto w sprawie bezsporne było również, iż strony zawierały dwukrotnie umowy ugody na mocy których dokonywały rozłożenia na raty istniejącego zadłużenia z zastrzeżeniem nowego oprocentowania zarówno

kapitału jak i odsetek w razie nieterminowej wpłaty rat, co jasno wskazano, iż nie stanowi nowacji. Podkreślić przy tym należy, iż w obu umowach powód uznał wskazaną tam wierzytelność, a zatem w ocenie sądu brak jest podstaw obecnie do kwestionowania jej wysokości i przyjęcia, iż dokonane przez powoda uznanie długu było błędne. Podkreślić należy, iż uznanie długu zawarte w obu umowach ugody stanowi oświadczenie woli, a zatem uchylenie się od jego skutków możliwe jest jedynie w ściśle określonych okolicznościach wskazanych w art. 84 k.c. i nast. Powód jednak nie powoływał się w niniejszej sprawie, iż działał pod wpływem błędu, albo aby zachodziły inne okoliczności mogące skutkować nieważnością czy też nieskutecznością złożonego oświadczenia. Ponadto nie złożył również oświadczenia o uchyleniu się od jego skutków. Tym samym w ocenie sądu uznać należało, iż na dzień zawarcia spornych umów zadłużenie powoda zgodne jest z wartościami wskazanymi w tych umowach (ugodach) i uznanymi przez powoda. Na marginesie zważyć należy, iż jak wynika z opinii biegłego J. W. co do zasady uznane wysokości pokrywają się z istniejącym wówczas zadłużeniem powoda.

Przesądziwszy powyższe zdaniem sądu ocena skuteczności wypowiedzenia ugody z dnia 14.09.2006r. nie miała istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, choć rację ma powód, iż wypowiedzenie dokonane pismem z dnia 6.09.2007r. było bezskuteczne, gdyż powód uiszczył w określonym terminie wskazaną zaległość, co zgodnie z wypowiedzeniem powodowało jego cofnięcie. W konsekwencji rozliczenie wpłat i naliczanie dalszych odsetek winno następować zgodnie z postanowieniami tej ugody i w żadnym wypadku nie było podstaw do powrotu do naliczeń stwierdzonych w wyroku. Strony, w tym pozwana zgodziła się bowiem na inne terminy płatności zastrzegając przy tym na swoją rzecz dodatkowe oprocentowanie. Ponadto w ugodzie nie wskazano, iż w przypadku jej wypowiedzenia rozliczenie dokonanych wpłat zostanie ponownie przeliczone, jakby ugoda nie została nigdy zawarta. Co więcej strony w dniu 26.01.2009r. zawarły kolejną ugodę, w której również nie wskazano, aby niewywiązanie się z jej postanowień skutkowało ponownym przeliczeniem dokonanych wpłat zgodnie z wyrokiem. Wręcz przeciwnie jak wynika z opinii biegłych co do zasady wskazana w tej ugodzie wysokość zadłużenia odpowiada zobowiązaniu powoda przy uwzględnieniu spłat i postanowień wcześniejszej ugody.

Sąd w celu ustalenia czy i ewentualnie w jakiej wysokości powód posiada nadpłatę z tytułu spłaty spornego zadłużenia z uwzględnieniem postanowień ugody dopuścił dowód z opinii biegłego B. J. z której wynika, iż powód w dniu 3 listopada 2010r. uregulował całe zadłużenie. Wskazać należy, iż ugoda ta została skutecznie wypowiedziana pismem z dnia 7 grudnia 2009r. Powód bowiem nie uiszczył pełnej kwoty do jakiej był zobowiązany zgodnie z wypowiedzeniem, aby doprowadzić do jego cofnięcia. W konsekwencji od tej chwili pozwana była uprawniona naliczać odsetki karne nie tylko od zaległych rat, ale również od całego przeterminowanego kapitału. Ponadto należy zaznaczyć, iż od maja 2010r. na wniosek pozwanej została wszczęta przez komornika egzekucja. Tym samym pozwana otrzymywała wpłaty zarówno od komornika jak i bezpośrednio od powoda. W efekcie, jak wynika z opinii biegłego w dniu 3 listopada 2010r. powód spełnił całe świadczenie doprowadzając do nadpłaty w wysokości 869,29 zł, która zgodnie z art. 410 § 2 k.c. winna podlegać zwróceniu powodowi. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż ewentualne spełnienie świadczenia w toku egzekucji przez osobę, która w chwili przymusowej egzekucji nie była zobowiązana względem wierzyciela egzekwującego, należy traktować jako świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. Pomimo tego egzekucja była dalej kontynuowana i po tej dacie wyegzekwowano od powoda jeszcze 40.793 zł, z czego kwota jedynie 34.956,26 zł została przekazana pozwanej jako wierzycielowi. Z tych też względów również kwota 34.956,26 zł podlega zwrotowi na rzecz powoda.

Pozwana zarzuciła jednak, iż brak jest podstaw do żądania zwrotu kosztów wyegzekwowanych i nieprzekazanych jej przez komornika a zaliczonych na poczet kosztów egzekucyjnych. Sąd zważył jednak, iż pozwana składając wniosek o wszczęcie egzekucji w maju 2010r. określiła należne jej zobowiązanie na kwotę ponad 30.000 zł, gdy tymczasem zadłużenie to wynosiło około 2.000 zł. Dlatego też zdaniem sądu musiała liczyć się z tym, iż komornik działając na jej żądanie i nie wiedząc, iż zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym w istocie w przeważającej mierze zostało już spełnione przez powoda będzie egzekwował całe żądane świadczenie. Ponadto w związku z tym będzie naliczał od całego żądanego przez pozwana świadczenia koszty i stosowne opłaty egzekucyjne. W ocenie sądu brak jest przy tym podstaw do obciążenia tymi kosztami naliczonymi od należności wyegzekwowanych już po spłaceniu całego zobowiązania tj. jak wynika z opinii biegłej 3.11.2010r. - powoda. Nie miał on bowiem możliwości zapobieżenia pobrania od niego tych opłat i należności, a powyższa szkoda powstała ewidentnie z winy pozwanej, która w sposób

nieprawidłowy naliczyła sobie należności i w efekcie pomimo wskazania w grudniu 2009r., iż powód zalega z zapłatą zaledwie niespełna 3.000 zł wniosła w maja 2010 wniosek do komornika o wyegzekwowanie zadłużenia w kwocie 10 krotnie wyższej. Podkreślić przy tym należy, iż pozwana jest instytucją udzielającą w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pożyczek, a zatem winna umieć i potrafić w sposób prawidłowy wyliczyć należne zadłużenie. Tymczasem postępowanie pozwanej w niniejszej sprawie wskazuje, iż pozwana czyni to całkowicie dowolnie i wbrew zawartym umowom. Tym samym zdaniem sądu ponosi ona odpowiedzialność za powstałą po stronie powoda szkodę na podstawie art. 415 k.c. Nie można bowiem akceptować sytuacji, w której pomimo spłaty przez dłużnika zobowiązania na warunkach ustalonych przez strony, wierzyciel następnie domaga się ponownie zapłaty już spłaconego zadłużenia.

Mając na uwadze powyższe skoro powód spłacił w dniu 3.11.2010r. całą należność wynikającą z umowy pożyczki z dnia 13.12.2001r. to dalsze żądanie prowadzenia egzekucji po 3 listopada 2010r. było nieuzasadnione i doprowadziło do wzbogacenia pozwanej kosztem powoda. Pozwana uzyskała bowiem dwukrotnie zaspokojenie tego samego długu jak również naraziła powoda na koszty. Z tych też względów w ocenie sądu powód ma prawo domagać się na swoją rzecz zwrotu świadczenia uzyskanego przez pozwaną w toku przeprowadzonej egzekucji jak i poniesionych kosztów po 3.11.2010r. Sąd zważył także, iż jak wynika z opinii biegłej sądowej B. J. powód dokonał nadpłaty w łącznej wysokości 41.662,29 zł, dlatego też Sąd w punkcie I wyroku na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. i art. 415 k.c. zasądził od pozwanej na rzecz powoda w/w kwotę. Ponadto sąd od tak wyliczonej należności przyznał powodowi odsetki ustawowe od dnia 9 listopada 2012r. do dnia zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu w tym zakresie. Powód wzywał bowiem pozwaną do zapłaty przed wniesieniem pozwu, a zatem winna ona liczyć się z negatywnymi konsekwencjami związanymi z brakiem spełnienia świadczenia.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione, o czym sąd orzekł w punkcie II wyroku.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i obciążył strony stosownie do stopnia wygrania postępowania tj. powoda w 20% zaś pozwaną w 80% pozostawiając, z uwagi na toczące się postępowanie zażaleniowe w zakresie wynagrodzenia biegłego, szczegółowe rozliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.